

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.

Pe 6 luni . . . 12 "

Pe trei luni . . . 6 "

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.

Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

 REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Târgul Inului Nr. 30.

 INSERATELE
 se primesc la adminis-
 trație. Prețul după tarife
 și învaloare.

 Manuscrisele nu se în-
 napoiază.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

România a mobilizat.

— Prin telefon. —

București, 4 Iulie la 9 oara dim.

Eri, Joi, la orele 6 seara Maj. Sa Regele Carol a semnat ordinul de mobilizare al armatei române.

Prim-ministrul Măiorescu eșind la orele 6 seara din palatul regal a adus la cunoștința lumii imense, care staționa în fața palatului regal, că *mobilizarea armatei a fost ordonată.*

Lumea a făcut manifestațiuni colosale regelui, familiei regale și armatei. Entuziasmul a fost de nedescris, cu toate greutatețile, ce va avea să suporte țara în asemenea împrejurări. Mulțimea plecând după manifestația însuflețită dela palat, a traversat străzile capitalei în frunte cu muzicile făcând toată noaptea ovațiuni grandioase în fața ministerelor și-a cluburilor politice.

În decursul nopții s-a notificat ordinul de mobilizare în toate părțile țării.

Iată

Ordinul de mobilizare:

CAROL I

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională rege al României,
la toți de față și viitori sănătate.

Asupra raportului ministrului Nostru, secretar de stat la departamentul de războiu sub nr. 327—913 am decretat și decretăm:

ART. I. Armata activă cu rezervele ei se mobilizează și va fi armata de operațiune.

Art. II. Mobilizarea se va executa după prescripțiile regulamentului asupra mobilizării.

Art. III. Pentru complectarea efectivului de războiu se vor chema contingentele de rezervă și milițiile necesare. Prisosul se va chema treptat, potrivit trebuințelor.

Art. IV. Ordinea de bătaie va fi cea stabilită în planurile de mobilizare în vigoare.

Art. V. Ministrul nostru, secretar la departamentul războiului este autorizat cu executarea decretului de față.

Dat în București la 20 Iunie 1913,

CAROL.

Ministrul de războiu

Hârjeu

general de divizie.

Prima parte a armatei mobilizate, în număr de 250.000 va fi concentrată în Dobrogea pentru a trece granița Bulgariei. Primul oraș ocupat de armata română va fi *Siliștra*. Se crede că comanda supremă a armatei și a corpului 2 de armată o va lua *Prințul Ferdinand*; generalul *Hârjeu* va comanda corpul 1, iar generalul *Culcer*, în fruntea corpului 3, va ocupa cadrilaterul Ruscuc-Varna, luând cartierul general la Ruscuc.

Corpul 5 din Dobrogea trece în țară pentru a ține garnizoană.

Corpul 4 din nordul Moldovei rămâne pe loc.

Reciprocitate și boicot.

(vn) Din România ne vine știrea, că guvernul român ar fi cerut guvernului ungar, ca acesta să ridice opreliștea prin care s'a făcut imposibilă trecerea ziarelor și cărților din România la noi, căci în caz contrar va ezercia măsuri de reciprocitate.

Se spune mai departe, că guvernul român ar fi cerut, ca guvernul ungar să admită înființarea a trei consulate române, și anume în Braşov, Sibiu și Timișoara cu observarea că la caz că guvernul ungar nu ar admite această cerere îndreptățită, România va boicota mărfurile ungare.

Dacă e exactă această știre, atunci guvernul român și-a făcut o datorință, care de mult trebuia împlinită.

Noi de mult am cerut aplicarea principiului reciprocității. E și batjocură, ba denotă și o lașitate din partea României faptul, că ea nu caută să-și ezercieze cu destulă conștiințiozitate drepturile sale. Guvernul ungar i-a îndreptat atac după atac, neadmitând trecerea produselor pressei în Ungaria, acel guvern a atentat evident la libertatea presei române, care e una din părțile integrante ale constituției române și căreia România și toate guvernele ei i-au dat întotdeauna cel mai larg respect.

Că guvernele române au admis, cu toată purtarea neonestă și deadreptul dușmănoasă a guvernelor ungare, ca produsele presei maghiare să treacă în România, aceasta se explică numai grație legii fundamentale confirmate mai sus și dacă Maghiarii trăesc în România ca în țara lui Pap Iános, ne-supărați de nimeni se explică s'asta numai grație respectului sincer, pe care-l dă Românul principiului de libertate.

Un om înșă care respectă libertatea, pretinde ca și altul s'o respecte. Franța și-a respectat libertatea proprie și-a pretins și dela alte neamuri, streine, ca s'o respecte. România cu atât mai vărtos trebuie să facă în sfârșit acelaș lucru: să ceară statului ungar, ca acesta să sisteze goana neonestă

pornită împotriva ziarelor și cărților de acolo. E un act revoltător procedul guvernelor ungare. Ar fi și de prisos ca să mai arătăm că acest act în vremurile de azi se prezintă ca un atentat împotriva culturii omenesti și că acela care totuș îl consideră ca un act normal, trebuie să fie însuș anormal.

Și dacă guvernul ungar nu împlinește cererea dreaptă a României, atunci aceasta să procedeze la fel față cu ziarele și cărțile ungurești! E știut doară, că ziarele și oamenii guvernelor ungurești, răspândiți prin România, seamănă ș'aici cea mai josnică ură în contra a tot ce e Român și nu se sîesc de a accentua sub stindardul roșu alb verde visul lui Ludovic cel mare.

Legea reciprocității se impune deci ca o necesitate de neîncunjurat. Trebuesc uzate toate mijloacele, chiar și jertfind anumii idoli, anumite credințe sfinte, pentru realizarea unei ținte binecuvântate. Vechea credință de a arunca cu pâne în cei-ce te lovesc cu pietre se potrivește numai față de cei cari o fac din greșală, dar nu față de cei cari dinadins țin să-și aplice consecvent aceleași lovituri dureroase. Nu suntem aderenții principiali ai legii talionului, noi nici odată nu vom atenta la bunul cuiva, nu vom fi noi cei dințai, cari vom lovi cu pietre, avem însă datoria, ni-o impune simțământul de proprie conservare, de a ne apăra. Iar când e vorba de o apărare efectivă, ai dreptul să uzezi de toate mijloacele, căci nimenia nu poate evaluea drept crimă un act, care e chemat să salveze dreptul la viață.

E știut, că guvernul ungar a înființat aproape în toate orașele din țara românească consulate ungurești. Pe cât știm România în mai multe rânduri a solicitat guvernul ungar, ca să-și dea și el aprobarea la înființarea câtorva consulate române pe teritoriul statului ungar și pe cât vedem toate solicitările au eșuat. E nostim nu-i așa și dacă vreți și tragic și comic în acelaș timp, adevărat tragicomic! Cum adevărat, Ungaria să aibă totul și România nimic? Ș'a-poi ce caută atâtea consulate un-

gurești în România, când e evident, că Ungaria nu are tocmai prea multe interese materiale de apărut acolo? Pe când România? În Ungaria se încrucișează atâtea interese românești *materiale*, de ce deci guvernul ungar oprește înființarea consulatelor române? Cauza e evidentă și numai una poate fi. Guvernele ungare făuresc și din această instituție o armă, cu care ține să apere interese nu de ordin direct material și temporal, ci interese de ordin național maghiar. Această intenție e mai mult decât evidentă și guvernul român are tot dreptul de a privi procedul guvernelor ungare prin prisma acestei intenții și să se conformeze în consecință. Reciprocitatea și dacă-i convine și boicotul sunt, în caz că guvernele ungare vor perzista în ținuta lor deadreptul antiromânească, numai două arme modeste de cari România se va simți datoare să uzeze tocmai pentru a și apăra drepturi, elementare în fond, dar prea ușor ignorate de Românii condamnabili de toleranți.

Dacă prin bunăvoință și dragoste creștinească am pierdut totul, trebuie să ne străduim ca printr'o ținută și atitudine mai bărbătească și mai *omenească* în acelaș timp, să recăștigăm cu vremea aceea ce adese-ori din vina proprie am pierdut.

Interesele culturale românești sunt ale tuturor Românilor, ele trebuesc apărate de toți Români.

Chestiunea orașului Fiume. Președintele consiliului comunal al Fiumei *Darđi*, a transpus guvernatorului conte Wickenburg raportul despre eșdinta de Duminecă a delegațiunii orașenești, în care delegațiunea a abia. Guvernatorul a transmis raportul împreună cu opinia sa ministrului de interne. El a declarat, că în Budapesta se va lua de urgență o hotărâre în chestia aceasta.

Darđi a avizat totodată pe oficialii orașului, că prim-ministrul Tisza a încredințat cu administrația orașului pe guvernatorul Wickenburg și l-a autorizat a suspenda pe acei oficiali, cari nu ș'ar supune ordinelor.

Va să zică, teroare!

La plecarea din Universitate a Prințului Carol (7 Iunie).

— Cuvântarea profesorului N. Iorga —

Alteța Regală,

Intre virtuțile care pot împodobi un om nu e vre una mai curată și mai fecundă decât sinceritatea.

Sinceritate față de alții, care asigură stima; sinceritate față de lucruri, care asigură succesul; sinceritate față de sine însuși, care e izvorul acelei veșnice îndreptări, ce înlocuiește puțința, refuzată nouă, a perfecțiunii.

Orice educație trebuie să aibă acest scop: a deprinde sufletul cu sinceritatea.

Învățământul istoriei, înfățișat cu cea adâncă religiozitate care se cuvine față de marile, tristele, triumfătoarele scene ce aduce înaintea noastră, e mai potrivit pentru aceasta decât oricare altul. El dovedește prin netăgăduitele fapte care au fost că nimic nu poate fi tragic, că nimic nu poate birui împotriva reacțiunilor firești decât dacă-și are temelile în sinceritatea iubirii și a muncii.

Iubire de oameni în genere, iubire de țară și de neam, iubire de adevăr și de bine, în serviciul căreia să se cheltuiască cea muncă de fiecare moment care biruie bătrânețele și face ca la cea mai învaintată vârstă sufle-

tul să se dea lui Dumnezeu cu nevinovăția copilului care adoarme.

Pentru aceasta s'au ținut aici lecțiile pe care Alteța Voastră Regală le a ascultat.

Un ochiu plin de respectuoasă iubire a urmărit cu luare aminte fiecare cuvânt, fiecare atitudine a neobișnuitului oaspete pe care l-a avut timp de un an Universitatea. Era un examen pe care Alteța Voastră Regală l-a trecut fără să vrea, fără să știe. Și el a descoperit totdeauna, din privire trecătoare, credința în bine, devotamentul pentru datorie, scârba de faptele urâte ale egoismului și de decăderea corupției, admirația pentru eroism, mila pentru slăbiciune, hotărârea de a ajuta dreptatea.

Dacă exemplele aduse de noi au putut să sprijine aceste porpiri, ajutându-le a rezista vieții, care e totdeauna o strictă operă de educație, dar adese ori numai la actual al V-lea al dramei umane, s'ntem mulțumiți azi, și vom avea dreptul, mâne, de a fi mândri.

De acum înainte, prințipe Carol nu vei mai fi ascultătorul acestor cursuri. Plecând pentru studii speciale, de tehnică militară, nădăjduiesc că nu ne vei uita cu totul și că, în ceasurile de reculegere, când simțirile cele mai scumpe, ideile cele mai tomenice răsar pentru a stăpâni singure sufletul, vom avea și noi, cu toții — profesori, cari

am dat tot ce am putut, studenți, cari te-au încunjurat cu o tăcută, dar caldă iubire tinerească, — partea noastră de amintire.

Și, la sfârșit, două cuvinte pentru mine

La curs și în plăcutele convorbiri care-l precedau și urmau și care-mi păreau așa de scurte, în dorința de a întrebuița tot timpul, mi-am impus să nu văd decât studentul, prețuindu l după clară sa inteligență, după marea sa dorință de a ști, după cumintenia sa precocă și după rara francheșă a caracterului său sigur. Am voit să uit prințul, și poate am reușit prea mult. Azi, prințul care pleacă e rugat să nu mă ție de rău. Față de Alteța Sa Regală alții vor drege o viață întreagă răul ce am putut face prin aceasta. Dar ei nu vor putea drege și binele ce s'a făcut în acelaș timp.

»Neamul Românesc«

Să învățăm stenografia!

Stenografia în gimnaziul și școala comercială română din Braşov. —

O dare de seamă și un apel.

„Idei gigantice și invențiuni folositoare în timpul de azi nu mai rămân proprietatea și prerogativa unei clase deosebite, ci acestea — își fac loc în popor — se încearcă de-a deveni o proprietate generală“ —

O astfel de ideile și invențiuni e și Stenografia.

»Aceasta este o artă, pe care, deși e cunoscută acum deja de vreo câțiva secolii la alte popoare moderne, Români — cu puține excepțiuni — încă nici după nume nu o cunosc«;

Astfel zicea primu' stenograf român al dieței Transilvaniei la a. 1864. E și foarte adevărat cum zice: »cu puține excepțiuni«. dar e și lucru firesc. că nici n-au avut Români până la acel an lipsă așa mare de ea, căci limba română în adunări publice nu se prea auzea. De atunci însă timpurile s'au schimbat! Astăzi se impune, ba este chiar o necesitate, ca și cuvintele bărbăților noștri, rostite prin adunări publice și cu alte prilejuri să nu mai meargă în vânt, ci să rămână un scump tezaur și un viu îndemn spre imitare — nepoților și strănepoților.

Îmi pun întrebarea acum: Din atâtea științe câte sunt, cari pot aduce serviciu mai mult posterității și cari pot îndeplini mai ușor această necesitate de-a eterniza zisele și sfaturile oamenilor mari al neamului, cari s'au luptat pentru înfăptuirea unui ideal, dacă nu tocmai Stenografia, aceasta artă frumoașă și folositoare transpusă mai întâi în spiritul limbei române de fericii: M. Branisce și D. Răuciu.

Iar a doua întrebare pe care mi-o

pun este: Unde poate câștiga aceasta artă mai mulți aderenți? Răspund: în școală.

Această necesitate arzătoare a înțeles-o și-a arătat-o și de astă dată ca în totdeauna marile gimn. gr. or. român din Braşov în frunte cu generosul ei director d-l Virgil Onișiu și cu onor. corp profesoral, prin fapta nobilă din toamna anului 1907, care va rămânea neștearsă și neuitată în desvoltarea stenografiei române — introducând studiul stenografiei în clasele superioare. Cursul de Stenografie se și începe în toamna aceluiaș an prin un elev al lui Răuciu, actualul instructor de stenografie dl Nicolae Mohan notar în penziune. Anuarul XLIV din 1907/8 pag. 64 al gimnaziului din Braşov înregistrează astfel acest act: »În 1 Octomvrie 1907 s'a început la gimn. nostru din Braşov primul curs de Stenografie cu elevii claselor V, VI, VII, VIII gimn: în câte o oară pe săptămână pentru fiecare clasă. S'a propus după sistemul Gabelberger-Branisce — Răuciu de d l. Nicolae Mohan notar în penziune, după un manual litografat întocmit după cel de Răuciu, prin Nicolae Mohan.«

Cursul acesta prim la școalele noastre a și avut roadele sale, dovadă e interesul ce l-au avut unli generoși domni, ca frații: Constantin, Petru și Mihai Popovici, dăruiind suma de 50 cor. pentru premiarea celor mai bun stenografi. Totodată s'a ținut și un con curs între elevii claselor superioare, dis

vinții imbecili, de câte ori se face vorbă de vre-o manifestație a neamului românesc.

Sunt cunoscute pretutindena tendințele mârșave de felul acesta ale celor grupați în jurul ziarului imperialist. Și ar face bine, dacă ne-ar mai săli și cu denunțurile lor perfide și cu sfaturile «binevoitoare».

Statificarea notarilor. Reuniunea notarilor din comitatul Zemplin a ținut o adunare, hotărând să salute pe Tisza. Hotărârea au adus-o la cunoștința prefectului Meczner prin o deputație. Cu ocazia aceasta Meczner a declarat, că *statificarea notarilor cercușii și comunali e decisă definitiv.*

Esșad ministru albanez. Din Valona se anunță, că Esșad-pașa și-a oferit serviciile guvernului provizor albanez, având de scop a face ordine în Albania. Guvernul a primit oferta lui Esșad, și l-a numit ministru de interne al guvernului provizor.

Nouii dreadnoughturi. Comitetul pentru apărarea Indiei olandeze, ales de parlamentul Olandei, a decis să se construiască noui dreadnoughturi, în număr de nouă. Dreadnoughturile vor fi împărțite în două flote. O flotă va staționa în apele olandeze, iar cealaltă în oceanul Indic, aproape de malurile Indiei.

Intâlnirea de la Kiel. Miercuri a sosit la Kiel părechea regală italiană, însoțită de ministrul de externe San-Giuliano. La gară au fost primiți de împăratul Wilhelm și de împărăteasa, de prinți și principesele familiei imperiale, de cancelarul Bethmann-Hollweg, de lagow secretar de stat la externe și de alte notabilități. Primirea oaspeților a fost foarte cordială.

Norddeutsche allg. Ztg. salută în termeni călduroși părechea regală italiană. Constată, că raportul de alianță dintre cele două state e neschimbat și sice, că intâlnirea de la Kiel va contribui la consolidarea triplei alianțe.

Din codrii Vlăsiei statistice ungurești.

În fine a apărut și mult așteptatul vol. 42 al publicațiilor biuroului statistice ungare pe anul 1912, relativă la recensământul populației regatului ungar din 1910.

În loc de o espunere rece, sumară și egală către toți, dola început și până la sfârșit la fiecare rând și pe fiecare pagină apare tendința de maghiarizare și punerea în evidență a elementului maghiar, sporul și importanța numerică a Maghiarilor și diminuarea a celor de altă limbă, în special a Românilor. Întâi relevăm suprimarea, schimbarea sau schimonosirea numelui de localități, unde se amintește de român, ca nime să nu mai afe ceva de ei. Spre acest scop recurg înapoi la timpurile turcilor ori la fel de fel de combinațiuni, unele mai imposibile decât altele, ba uneori și contrare firei. Între altele numai transformarea și schimonosirea celor 26 comune antice tracice cu numele de *Ohoba* câtă bătaie de cap până să le găsești iarăși în noua statistică.

Vom alege alte 2—3 numiri mai noi: Comuna românească *Sacoș* (com. Timișului) a fost schimbată în două *Sakose*, unul Magyar *Szakos* având 3209 locuitori români și 14 unguri (nu se spune de ce rit vor fi, dar este ușor de ghicit) și alta vecina ei — *Török Szakos*, având 1119 români și 120 unguri.

Un alt caz. Comuna românească *Ticușul românesc* formată din fugari moldoveni în secolul al 17-lea pe malul Oltului (com. Târnava-mare) a fost rebotezată în *Felső Tyukos*, dar lăsată neschimbată comuna *Szász-Tyukos* — ai cărei locuitori odinioară au fost sași și clângăi — azi sunt sași și români.

Cine a mai văzut că satul așezat la gura unei văi *Valea Ticușului* să se numească *cel de sus* și celălalt: la 3 km. depărtare pe apă în sus să fie cel de jos!

Că Românii de sub stăpânirea maghiară nu au justiție, nici administrație, serviciu igienic, lumină, cultură, comunicație lesnicioasă în satele lor muntoase și greu de umblate cu așa ceva cine-și bate capul? Nimenea. D. e. Comitatele locuite în majoritate de Români s-au pur românești nu au nici o administrație, nici justiție, unele având peste o jumătate milion de locuitori și în regiuni muntoase greu de umblat: *Caras-Severinul* cu 466.147 locuitori, *Bihorul* cu 582.132, *Torontalul* cu 594.343, *Timișul* cu 400.910, *Maramurașul* cu 357.705, *Aradul* cu 351.222 locuitori și cu mari întinderi teritoriale. Aceste nu mai sunt comitate, județe ori departamente, cari să-și aibă cele de lipsă și un control serios, ci sunt adevărate gubernii rusești, ori mari ducate germane ca *Meklenburg*, *Hesen* etc. așa că pentru locuitorii lor în majoritate români putem zice că nu există nici administrație corectă. Pe lângă ele dispar aproape cu totul comitatele patriotice, ardelenesti, căci 3—4 abia ajung la numărul populației unuia. Dintre acestea, cele mai multe având între 100—150 mii de suflete. Dar se vede că au scăpat nemeși și-au trebuit să se crezeze mai multe șpanate, inspectorate etc. în contul Românilor. Nu înțelegem punerea în evidență a orașelor specifice ungurești ca *Mureș-Oșorhei* și *Cluj*, *Timișoara* și *Verșet*, când în cel dintâi nu există nici un fel de industrie, că în cele două din urmă elementul vechiu unguresc era prin anii 1880 cu totul dispărent.

Orașele au crescut cu 208.734 suflete, iar comitatele au pierdut 855.277 suflete prin emigrație. Sporul populației a fost în mediu 85%, a ungarilor singuri de 150%, i-au întrecut numai Rutenii și Croații în țările afiliate, iar Românii și Germanii ar fi dat înapoi.

(Va urma).

O acțiune salutară.

Conferința mixtă a preoților și învățătorilor din protopresbiteratul Branului.

— Raport special. —

În dorința de a organiza pe baze mai solide activitatea culturală a preoției și învățătorimii din tractul Branului, d-l protopresbiter Ioan Hamsea în conțelegere cu comisiile permanente a convocat prima conferință mixtă a preoților și învățătorilor din acest tract pe ziua de 10/23 Iunie în comuna Zernești. Cu toate nedumeririle, ce provoacă ideea acestei conferințe într-o parte a preoției din comunele brănene, s'au adunat la această primă consfățuire comună partea cea mai mare a preoților și aproape toți învățătorii tractului.

După celebrarea serviciului divin și a parastasului pentru preoții și învățătorii decedați, s'a început în sala edificiului școlar conferința printr'un frumos discurs al protopresbiterului președinte, care a arătat în liniamente generale necesitatea conlucrării armonice a celor doi luminători ai neamului. Conferința mixtă a pertractat două chestiuni de mare importanță actuală: *chestiunea directoratului școlar și chestiunea consfățuirii dintre preoți și învățătorii.*

Despre chemarea directorului local al școlilor noastre populare au ținut prelegeri preoții *Virgil Pop* (Cristian), *Ioșif Comanescu* (Ghimbav) și învățătorul director *Vasile Muntean* (Poiana Mărului), clarificând pe deplin poziția acestui factor însemnat în viața internă și externă a școlilor populare confessionale, atât din punct de vedere pedagogic didactic, cât și din punct de vedere administrativ. Toți trei prelegătorii au fost aplaudați.

Despre conflictele dintre preoții și învățătorii din tract, despre delăturarea acelor conflicte și despre conlucrarea armonică pentru promovarea stării morale și materiale a poporului din tract a ținut o disertație plină de adevăr directorul școlii din Zernești. *Pompiliu Dan* — Conferința a ales un *jurii*, care în caz de lipsă să intervină pentru aplanarea divergențelor și să-și ofere concursul moral pentru înșchimbarea acțiunilor de ameliorare a situației

morale și materiale a poporului din singuraticile comune.

Prin graiul pâr. *Ioșif Comanescu* sen. și al directorului școlar *Anania Eoldor* conferința și a exprimat recunoștința disertantului, care în mod norocos a știut să rezolve tema atât de dificilă a conflictelor dintre preoți și învățătorii.

În mijlocul unui sincer entuziasm, și a celei mai desăvârșite armonii, care a dominat această conferință, s'au trimis telegrame omagiale I. P. S. Sale Arhiepiscopului Metropolit *Ioan Mețianu* și P. C. Sale Arhimandritului vicar arhiepiscopesc *Dr. Ilarion Pușcariu*. În urmă s'a decis, ca pe ziua de 16/29 August preoții și învățătorii să facă o excursiune de studiu prin mai multe orașe ale țării împreună cu pelerinajul la mănăstirea Hodoșbrogului.

După conferința a urmat masă comună și apoi vizitarea fabricii de celuloză din localitate.

De încheiere amintesc, că lucrările conferinței mixte au fost onorate de prezența fruntașilor *Dr. Iancu Mețianu*, *Ioan Ionică*, *Dr. Pompiliu Nistor*, *Dr. Eugen Sâmpetean*, *George Cuteanu*, *Dr. Romul Oltean* ș. a., cari în zelul ce-l au pentru propășirea neamului au ținut să fie martorii acestei manifestații a solidarității dintre preoții și învățătorii tractului Bran, care solidaritate — susținută cu înțelepciune de șeful tractului — nu va întârzia să schimbe în spre mai bine tabloul moral și economic nu tocmai vesel, ce ni-l prezintă astăzi acest tract.

Raportor.

ȘTIRI.

— 21 Iunie 1913.

Conferința la Lugoj — Caransebeș. D-l *Horia Petra-Fetrescu*, secretarul societății noastre teatrale, va ținea Sâmbătă seara o conferință în *Lugoj*, căreia va urma o reprezentație teatrală, iar Duminecă seara aceeași conferință în *Caransebeș*. Suntem convinși că societatea românească din *Lugoj* și *Caransebeș* va îmbrățișa cu toată căldura pe inimosul reprezentant al societății noastre teatrale.

Iarăși potopul. Din Oradea-mare se anunță: Eri noapte părțile dela periferia orașului au fost amenințate din nou de potop. Mai mulți muncitori dela fabrica de cărămizi *Rendes* și firm. *Kolnecz* au fost surprinși de apă, pe când dormeau. Au fost însă salvați cu ajutorul poliției și pompierilor. Lângă comuna *Comad* s'a înfundat un canal și revărsându-se apa a pătruns prin mai multe case. Casa muncitorului *Grigore Mintea* a fost prăbușită, iar *Mintea* împreună cu soția au fost striviți și omorâți de grinzile cari au căzut peste ei, un fiu al lor *Ionuț* e pe moarte.

Din Arad încă sosesc știri despre revărsarea Mureșului.

Pagube foarte mari a cauzat potopul prin părțile maramureșene. Pe valea *Izei* și a *Tisei* mai multe comune se află sub apă. În *Sighetul Marmăției* mai mulți locuitori dela periferie și-au părăsit locuințele de groaza revărsărilor. Pagubele din întreg comitatul se urcă la 3 milioane coroane.

Știri despre revărsări de ape și de pagube mari cauzate de acestea sosesc de altfel de prin toate părțile, din *Sighișoara*, *Târgul-Murășului*, *Deva* ș. a.

Succesele Românilor în străinătate. Cetim în „*Minerva literară ilustrată*” Nr. 188 din 16 Iunie 1913 următoarele: An cu an se mărește numărul elementelor de seamă apărute pe orizontul mișcării noastre muzicale. Puține sunt însă acele, cari, poș. să și a sborul spre centrele mari muzicale ale lumii și încă mai puține acele ce pot să se distingă și să cucerească lauri succesului în străinătate. Printre acești puțini așei trebuie să fie socotită d-ra *Ersilia Roșca* o escelentă violoncelistă, absolventă a clasei de violoncel a d-lui *Dinicu* și care a urmat cursurile de perfecționare la conservatorul din *Leipzig*.

La sfârșitul anului acesta de studii compatrioata noastră a reușit nu numai să treacă cu succes examenele, dar să și primească o distincție, acordată foarte rar violonceliștilor și cu atât mai mult străinilor, obținând pre-

miu, ceea-ce constituie o garanție a seriozității cu care a muncit într-o clasă de perfecționare străină, talentata violoncelistă. Nu putem decât să ne bucurăm de acest succes reputat de-o rămăncă, succes ce se repercurtează și asupra școlii din care a eșit ca și asupra țării noastre.

D-soara *Ersilia Roșca* precum știm, a debutat acum 3 ani cu mare succes și la *Brașov*.

Bulgarii îndărjiți. Ziarul bucureștean „*Seara*” scrie: Ne vine din *Rusciuc* știrea, că *consulul român de acolo a fost bruscat și amenințat eri noapte de către populațiunea bulgară din oraș, cu concursul tacit al autorităților locale. Dl consul Kogălniceanu a cerut d-lui ministru de externe, rechemarea sa telegrafică, de oarece viața îi este amenințată.*

Un marinar de pe unul din vasele serviciului fluvial român, a fost bătut cu trăgătorile în portul *Rusciuc* de către mai mulți soldați și grade inferioare bulgare. Marinarul român n'a putut scăpa decât grație intervenției energice a comandantului vasului.

În județul *Toleorman* și *Vlașca* — scrie acelaș ziar — s-au luat cele mai severe măsuri, ca dezertorii bulgari să fie supravegheați deaproape, deoarece s-a aflat, că dezertorii din armata bulgară încearcă să facă instigații printre locuitorii.

În atențiunea profesorilor noștri. Rog pe toți domnii profesori, cari prin circulara dela 2/15 Maiu a. c. a secției școlare a „*Asociațiunii*”, au fost convocați la ședința din 30 Iunie (13 Iulie) a acesteia, să binevoiască a-și anunța subsemnatului participarea, pentru a putea lua măsurile necesare de „*găzduire*”. — *Dr. Onisifor Ghibu*, referentul secției școlare, *Sibiu*, Str. Șaguna 8.

Necrolog. Subscrișii, pătrunși de adâncă durere, anunță moartea scumpului lor soț și tată: *Ioan Pop* fost preot gr. cat. în *Filipișul-mare*, (protopopiatul *Reghinului*) decedat în anul al 57-lea al vieții și al 29-lea al preoției și fericitei sale căsătorii, Marți în 1-a Iulie st. n. la orele 9 seara în Sămărtinul de câmpie. Înormormentarea a avut loc Joi în cimiterul gr. cat. din Sămărtinul de câmpie. Ana Pop născută *Georgiu* ca soție. *Marți*, *Valeria*, *Aurel*, *Emilia*, *Eugen*, *Septimiu* și *Cornel* ca fiice și fiu.

Academia franceză a decernat premiul *Saintour* d-lui *Lazăr Șăineanu* pentru vol. II și III ale operei sale „*Sources de l'Argot ancien*”. Volumul I, intitulat „*L'Argot ancien*” obținuse și al anii trecuți premiul *Volney*. În acelaș timp d-l *Lazăr Șăineanu* a fost decorat „*officier de l'Instruction publique*”.

Comitetul Despărțământului XXV (M. Ludoș) al Asociației pentru literatură și cultura poporului român convoacă adunarea cercușală pe ziua de 12 Iulie st. n. a. c. la orele 2 d. a. în localitatea școlii române din *M. Ludoș*. Program: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul general al comitetului. 3. Raportul casei. 4. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea acestor rapoarte. 5. Dizertații. 6. Decernarea premiului pentru cea mai bine îngrijită grădina școlară de pomărițe pe teritorul despărțământului. 7. Votarea bugetului pe anul viitor. 8. Propuneri. 9. Închiderea adunării. Membrii precum și toți binevoitorii Asociației sunt invitați să participe la această adunare. — *M. Ludoș*, la 1 Iulie 1913. Pentru comitetul despărțământului: *Ioan Boeriu* director al despărț. *Andrei Badiu*, secretar al despărț.

Coroane eterne. Președintele Reuniunii meseriașilor sibiieni, *dl Vic. Iordășianu*, dăruiește, în loc de cunună peritoare pe cosciugul mult regretatului său prieten *Ion Ursu de Margine*, fost inginer de comasație, cor. 5 la „*Legatul T. L. Albin* pentru ajutorarea copiilor din Cuntș, aplicați la meserie”, al „*Fondului Episcopul Nicolae Popea* pentru masa învățăcelor meseriași.”

Prima rânduică. Bubuiturile tunurilor din *Balcani* au început și atragă pe corespondenții de ziare, cari din toate părțile se grăbesc spre teatrul luptelor ce se vor desfășura. Eri a trecut prin *Pesta* spre *Belgrad* distinsul colaborator al ziarului „*Corriere*” dela *Sera*, *Guelfo Civinini*.

Lipsa de aur. Din *Iohannisburg* se anunță: Muncitorii din 40 mine de aur din Africa sudică au declarat greva. Greviștii au încercat să atragă și să alăture la mișcarea lor și pe lucră-

tori de la liniile ferate din Africa de sud, dar nu le-a succes această încercare. Consiliul ministerial a hotărât să intervină ca mijlocitor între proprietarii de mine și muncitori, fiindcă urmările grevei nu se simt numai în Africa de sud și în imperiul britanic ci și în alte continente. Cea mai mare cantitate aur se lifera din Africa sudică, și dacă greva aceasta va mai dura multă vreme, atunci lipsa de aur se va simți mat în întreaga Europa.

AVIZ. Pentru o farmacie din *Brăila* (România) se caută un elev român absolvent de liceu cu examen de maturitate. Tinerii, cari doresc să-și asigure pe cariera aceasta un viitor frumos, să se adreseze pentru informațiuni dlui dir. școl. *F. Dan* în *Zernești* lângă *Brașov*. — 1—3

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anuțului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Reprezențația de aseară a soților Bârsan — «*Necredincioasa*» — a avut un succes, demn de numele lubiților noștri artiști și n-ar fi lăsat nimic de dorit această seară, dacă publicul brașovean și din jur ținea să-și facă datoria, dând sprîjinul material convenit artiștilor cari de dragul nostru și al culturii noastre și-au început al 9-lea tur-neu prin *Ardeal*. E de prisos să mai amintim, despre jocul de scenă al d-nei și d-lui *Bârsan*, al căror nume și renume e pe deplin cunoscut în toate părțile locuite de Români. Și de astădată ne-au încălzit și emoționat cu jocul lor distins. Cu un joc de scenă și o interpretare admirabilă ne-a surprins tânărul artist mult promișător, *d-l Tomeanu*. De prima dată l-am văzut și l-am ascultat — și poate fi mândru de impresia ce a lăsat-o publicului brașovean. Sperăm, că în raportul ce va urma, vom fi scutiți să mai înfierăm atata nepăsare din partea publicului și la reprezentația a doua, de deseară.

Excursiune școlară. Duminecă, în 23 Iunie st. v. o grupă de 40 elevi ai școlii primare și economice de repetiție din *Zernești*, sub conducerea învățătorilor, vor pleca în excursiune de studiu prin comitatul *Făgărașului* și al *Sibiului*.

Chinematograf «Mercur». Măne, Sâmbătă 5 Iulie și Duminecă în 6 Iulie la orele 3^{1/2}, 6 și 8 oare mari serate umoristice în stabilimentul chinematografic, cu un deosebit program, între altele «*Pali și unchiul Ducl*», «*Pali capătă o guvernanta engleză*» și câteva drame senzaționale.

ULTIME ȘTIRI.

Astăzi după amiazi am încercat în repetiție rânduiri să obținem legătura telefonică cu București, dar zadarnic. Acum lu încheierea foii (orele 4^{1/2} p. m.) ni se comunică că linia telefonică cu România s-a întrerupt subit. Probabil la ordinul guvernului pentru a nu se divulga în afară de Țară mișcările trupelor mobilizate spre granițele Bulgariei.

București, 4 Iulie. (Telegr.) Principele *Ferdinand* a fost numit generalisim al armatei. Mobilizarea s'a anunțat azi dimineață prin sunete de goarnă și bății de darabane în întreaga țară. În toate garile centrale are loc aranjarea parcului de vagoane. Rezerviștii chemați sub arme se vor prezenta mâne, Sâmbătă, la regimente. Prefectul capitalei a lansat un manifest îndemnând pe cetățeni să fie liniștiți având în vedere gravele împrejurări prin cari trece țara.

Berlin, 20 Iunie. »Morgen Post află din *Belgrad*:

Relațiile diplomatice între Serbia și Bulgaria sunt întrerupte. Guvernul sârbesc a remis ministrului Bulgariei hârțuile.

Soția 4 Iulie. Cabinetul Danew a demisionat.

Atena 4 Iulie. Regele Greciei a telegrafiat de pe câmpul de războiu: „*Trupele noastre au bătut pe dușmanul luându-i munițiuni și materialii de războiu.*”

Proprietar: *Tip. A. Mureșianu: Eranișce & Comp*
Redactor responsabil: *Ioan Brotea.*

Aducem la cunoștința On. public, că desfacem **depozitul de mobile**, care se află în **Strada Porții Nr. 60**. Vindem cu **prețuri scăzute**. **MOBILE** din lemn, fier și aramă, precum și **PERDELE**.

Székely și Réti

Brașov, Strada Porții Nr. 60.

Marosvásárhely, Széchenyi-ter Nr. 47.

De vânzare o casă de bani *Wertheim* și o sobă de gaz.

Hotel și Cafenea „METROPOL”.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public din Brașov și jur, și On. oaspeți din România că am luat în antreprisă:

Hotelul și cafenea „Metropol”

Brașov, Strada Neagră Nr. 2.

renovat și aranjat cu tot confortul necesar. 20 camere. Rog cu toată căldura Onor. Domni și Dame din România a cerceta Hotelul în sezonul de vară. Asigurând pe Onor. vizitatori de un serviciu prompt și cu atențiune, sper că voi fi sprijinit în noua mea întreprindere cu deosebite din partea On. public românesc.

Cu toată stima

Iancu Acsente.

12-86

Deja 1878! Un medicament de casă-probat, vestit și prefăribil cri cărui alt preparat.

Futerea și efectul

Al alifiei Centifoliei veritabile

(așa numită alife miraculoasă)

oprește și vindecă înveninarea sângelui, face operația de prisos. Se folosește: la stagnarea curgerii lantului de prisos, dureri de piept, foc viu, suferințe vechi la picioare, oase, răni, umflături de picioare și carie; răni de lozitură, contuziuni, scoaterea corpurilor străine ca țandări de sticlă, aschii, năsip, alică, ghimbir, etc. la umflături abscese, albă, umflătură de unghii, bășică, rani la picioare, rani produse de arsuri, degerături, umflături de gât, urechi giorani la copii etc. etc.

Mai puțin ca 2 doze nu se trimit. Numai după primirea banilor urmează trimiterea sau cu ramburs. 2 bure. costă 5 coroane 60 bani.

La comanda mai mari prețuri scăzute. Se capătă la farmacia IOSEE v. TOKOK, și la farmacia Engres la Droguerii: Thalmayer & Seitz, Kochmeister Nachf. Brüder Redanovits, Budapest.

Unde nu se află deposit să se facă comanda direct la Schutzengel-Apotheke des A. Thiery in Predrada bei Rohitsch.

Singurul balsam veritabil 12/2 sau 6/1 sau 1 sticlă pentru familie 5 K. 60 b.

9-50

S-a deschis din nou

Restaurantul dela Promenadă

Renovate din nou toate localitățile, modern aranjate două săli de mâncare, cameră separată, Terasă cu mese și grădină.

Bucătărie de clasa primă, Bere excelentă Dreher, Vin de masă curat. Diferite sorturi, Vin în butelii, Șampanie, Licheruri etc.

Prețuri solide! Serviciu cu atenție!

Imi iau voie a invita pe On. public din oraș și jur a vizita Restaurantul, recomand bucătăria care este vestită ca foarte bună. Primesc abonamente pentru cost în Restaurant și afară cu preț moderat.

Cu toată stima:

Peter Renovich
birtaş.

20-25

Reprezentanța principală a

Fabricei de Mașini a Căilor ferate reg. ung. de stat

pentru mașini de treerat, motoare — benzin — gaz și locomobile, instalațiuni de mori, tot felul de mașini și unelte agricole. — **Novitate! Patent „Record II” mașină de sămănat**, șir pe șir, care sămăna în rânduri și gunoeste: 3 mașini într'una

Reprezentant al fabricii de mașini Massey-Harris S. A. Toronto, America de nord pentru legat snopi, mașini de secerat. Aparat de cosit, greblat. **Novitate! Massey-Harris, Grebla de tras brazde, combinat de întorsător de fân**, 2 mașini într'una construite din oțel.

Reprezentant al fabricii de mașini Fehér Miklós S. A. Budapest, de (slep.) Benzinlocomobile pentru scoari de tracțiuni de pluguri și imblătit, mai departe pentru mori, sau Hexelmașini, Benzin-motoare și articole pentru mașini de imblătit, aparate pentru mori, tăiat balne. Instalațiuni complete pentru cameră de furaș.

Reprezentant al S. A. Alfa Separator. Mașini pentru lăptării de toată specie, aparate de răcit untul, ire cioare, instalații complete pentru lăptării celei mai bune aburitoare de nutteă cu mașini de recit aerul.

Automobile, autobuse diverse cu garanție. 35-100

Mașini de transport povară pentru vapoare.

Eternit-Schist cel mai bun coperiș.

Afaceri de schimb (trampă) cu mașini de treerat de tot soiul, motoare, mașin agricole și unelte de agricultură, cu condiții avantajoase

Părți constitutive de mașini.

Reparaturi de mașini și unelte agricole cu prețuri ieftine prin mașiniști angajați spre acest scop.

Cantor și deposit **Josef Lányi** BRAȘOV, Str. Lungă 201. Telefon 382. Interurb.

Magazinul D. BERBECAR.

Brașov, Strada Hirscher 7. — Telefon 487.

Au sosit: Toate noutățile în stofe de Rochi și bluse pentru vară. Trusouri complete pentru mirese și gineri.

Rochi se confecționează după măsură. (2-30)

Moderne Solide Canapele, mese, scriitoare,

nanjamente de odăi de dormit, lucrute perfect din lemn de stejar, și alt material modern vinde cu prețurile fabricii

DELTA

Intreprindere de industrie din lemn, atelier de tâmplărie în Brașov, Strada Fântâni 52 a) Colțul stradei Erzsébet, stațiune de tramvai.

Tot acolo se primesc și comande. 10-52

Semințe economice!

Și adevă: Sămânță de specie și de ierburi în toate felurile, sămânță de trifoi și luernă marfă aleasă și fără mătase cu atest și plombă de stat, toate în calitatea cea mai bună și cu prețurile ieftine.

Totodată ne permitem a recomanda la Domni economi varul nutritor alui Barthel din Viena al cărui singur deposit pentru comitatul Brașovului și comitatelor vecine să află la noi (13-20)

J. L. & A. Hesshaimer BRAȘOV.

„Albina” institut de credit și de economii în Sibiu.

A douăzeci și șasea tragere la sorti publică

a scrisurilor fonciare de 5% în florini ale Institutului de credit și de economii „Albina” a urmat în 27 Iunie 1913 în prezența Comnului notar public regesc Gavril Zăgoni a doi membrii din consiliul de administrațiune și a comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras în valoare totală de florini 25.000 următorii numerii.

á fl. 500 Nr.: 2, 97, 126, 159, 218, 291, 343, 462, 483, 492, 679, 721, 778, 1020, 1043, 1080.
á fl. 1000 Nr.: 4, 19, 33, 73, 79, 108, 133, 175, 235, 286, 310, 324, 482, 553, 711, 743, 809.

A cincea tragere la sorti publică

a scrisurilor fonciare de 4 1/2%. S'au tras în valoare totală de Coroa-40.000 următorii numerii:

á K. 500 Nr.: 21, 28, 58, 62, 74, 137.
á K. 1000 Nr.: 50, 166, 181, 297, 322.
á K. 2000 Nr.: 92, 108, 239, 249, 268, 292, 313, 374, 485, 493, 605, 630, 916, 922, 984, 1098.

Cu începere dela 1 Ianuarie 1914 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la Casa institutului în Sibiu, la Filialele sale în Brașov, Elisabetopol, Lugos, Mediaș și Murăș-Oșorheu, la K. k. priv. Bank & Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercator” și la Wiener Filiale der Zivnostenska banka pro Cechy a Moravu în Viena: la Ungarische Escampte- und Wechselbank și la Pester ungarische Commercial Bank în Buda-pesta, precum și la Filiale der K. k. priv. oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe în Triest, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente. Inșă se pot rescumpăra și mai nainte ori-când prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Ianuarie 1914 înceată interesele lor mai departe și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare este la sorti la tragerile de mai nainte nu a'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

de 5%: á fl. 500 Nr. 77, 111, 116, 131, 136, 225, 478, 484, 490, 673, 675, 1115.
á fl. 1000 Nr. 87, 349, 563, 768.
de 4 1/2%: á K. 500 Nr.: 118, 133
á K. 1000 Nr. 3, 6, 26, 29, 191, 224, 310.

á K. 2000 Nr. 358, 362, 371, 577, 612, 692, 693, 716, 865, 878, 885
930, 940,
Sibiu, în 27 Iunie 1913.

Direcțiunea.

De vânzare.

Doză tocuri de uși cu trape (Rollbalken) și uși cu trape, se vinde după valoare.

Informații la **Dr. Adolf Wessely** strada Căpitanului Nr. 6 a. 2-3

Avis.

Intr'un oraș de provincie locuit în mare parte de români de vânzare o

farmacie cu drept real. Reflectanții sunt rugați a se adresa avocatului.

Dr. Bucur Băra. Murăș-Oșorhei, — Marosvásárhely. 3-5

Stofe de modă

la fel cu cele englezești și frațu-zești, producție proprie, recomanda

Fabrica de Postav din Brașov **WILHELM TELLMANN & COMP.**

Magazin de vânzare. strada Hirscher no. 16.

Se află circa de 500 mostre resturi. 7-50

Fabricate clasa primă!

intru se sonul de primăvară și vară recomandăm produsele noastre renumite ca cele mai bune și anume:

Stofe de haine pentru domni Cheviot și Kangara.

Stofe de costume pentru dame unicolor și desen.

Stofe Double pentru paltoane, Ulster și mantale de dame pentru paltoane de earnă și paltoane de earnă și paltoane

Cheviot și Kangara negru pentru costume salon, fraș și smoking.

Stofe Loden impenetrabile pentru locot și voluntari

Stofe de uniforme pentru locot și voluntari

Pledari pentru voiaj, cergă pentru voiaj, șuri, cal, covoare etc. etc

Fabrici de postav, mărfuri de modă și tricetaj.

WILHELM SCHERG & Cie

14-50 **posit de vânzare!**

Fabricate clasa primă!

Nicolae Tint

Primul atelier de fabricare și reparaturi de cumpene. Brașov, str. orfanilor 13

Primește comande de tot felul de cumpene decimale, și table. Ponturi de greutate în diferite mărimi.

Cumpene pentru animale, peduri, și vagoane de toate mărimile execută și reparază predan- dule legalizate. 1-10

Broșura